

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Una gran persona

Una de les tardes en les quals ens havíem citat amb l'Oliver, vaig entrar a l'Ajuntament caminant de pressa, no perquè fes tard, sinó a causa del meu concepte de la puntualitat, que consisteix a arribar a lloc una mica abans de l'hora convinguda. Un dels guardies urbans que hi havia a l'entrada, un ciutadà castellanoparlant, em va aturar:

—Eh! Adónde va usted?

Vaig dir-li que anava a la regidoria de Cultura.

—Pues éstas no son maneras de entrar —em replicà.

En casos com ara aquest, acostumo a picar-me, i vaig retrocedir fent una mica de comèdia, tot dient: “Ensenyi'm la manera adequada i provaré de fer-ho sense que vostè se m'enfadi.” Un cop aclarit el punt de la meua presència allí, l'incident es va cloure d'una manera amistosa. Però quan ho vaig explicar a la Maria Aurèlia, l'hi va fer molta gràcia i no se'n sabia avenir.

—Aquestes coses només et passen a tu. Pensa que en aquesta casa tothom hi entra i en surt de la manera que li dóna la gana. És fantàstic que precisament tu els hagis resultat sospitós!

Rigué, i reia cada vegada que explicava aquesta petita anècdota. Tres anys després, en 1987, la Maria Aurèlia

En tres ocasions, vaig tenir l'opunitat de tractar la Maria Aurèlia Capmany una mica més assíduament del que ho permeten les trobades eventuais. La primera d'elles fou motivada per la col·lecció *Diàlegs a Barcelona*, el volum 2 de la qual recull una llarga conversa entre en Joan Oliver i jo, transcrita per en Xavier Febrés.

La col·lecció que esmento, publicada per l'Ajuntament de Barcelona, fou el resultat d'una iniciativa de la Maria Aurèlia, regidora de Cultura. En el volum 2 hi figura un pròleg de l'Ignasi Riera, que acaba amb una nota a peu de pàgina que diu: “De cop, un dubte. A quin gènere pertany el llibre? No és potser una petita peça dramàtica sobre la pell tibant d'una ciutat mil·lenària, present per múltiples esclatxes? I entre bastidors, Maria Aurèlia Capmany escriptora, una dona que sap de teatre.”

Alguna de les converses entre l'Oliver i jo van tenir lloc al despatx de la regidoria de Cultura. La Maria Aurèlia Capmany no hi assistia, però era *entre bastidors*. En presència o en essència era una dona que no passava mai desapercebuda. I observava, opinava i influïa, no pas amb el desig d'imposar-se, sinó més aviat amb la il·lusió de convèncer. Tenia el do especial d'una ironia molt civilitzada, jo la recordo amb un somriure permanent i una frase aguda sempre a punt per definir situacions i conceptes.

em va demanar que digués unes paraules en l'acte de concessió dels premis Ciutat de Barcelona. Vaig refusar-m'hi, al·legant —i és ben cert— que no sé parlar en públic.

—Au, bah! —em va respondre ella—. De parlar en sap tothom, Pere. Ens n'ensenyen de petits...

Tenia la gràcia de la rèplica immediata, plena d'agudeses, però sabia trobar el to per no ferir, potser amb l'ajuda del somriure que he esmentat abans.

La darrera avinentesa que vaig tenir de conversar, sense presses, amb la Maria Aurèlia, va proporcionar-me-la el fet que ella i jo treballàvem en un mateix llibre, *Fumar o no fumar*, publicat l'any 1988. Ella s'encarrègà d'una meitat del llibre i jo de l'altra, amb una independència condicionada, només, per haver de cenyir-nos al que oferia el títol. La Maria Aurèlia tenia el secret de posar entusiasme en tot allò que feia, amb una vitalitat i un dinamisme encomanadissos. No semblava haver-se d'esforçar, tot li mereixia atenció i hi posava una mena d'alegria interior, com si proclamés que, aquest món, és ple de coses que valen la pena. Fou una treballadora incansable.

La vida de la Maria Aurèlia no ha tingut el final feliç que es mereixia, però la seva obra i el seu record la sobreviuran mentre existim com a país.

Pere Calders